

[Jørgen Peder Hansen.]

enige om at diskutere. Det er ikke mindst gennem denne form for samarbejde, et lille land har sine muligheder. Vi skal ikke bilde os selv ind, at vi kommer til at bestemme udviklingen, det ville også være helt urimeligt, men det er uomtvisteligt, at vi får mulighed for at præge debatterne og beslutningerne med vore synspunkter, og det er efter min opfattelse ikke det mindst vigtige.

I debatten indgår ofte det synspunkt, at vi må have en vis „søgende“ stilling over for fællesmarkedet. Nogle har også sagt, at det er naturligt, om man nærer en vis angst over for dette spørgsmål. Det er klart, at man står søgende i en så afgørende situation, og det er vel også rimeligt, om nogen føler angst i denne situation; det, som i disse år præger udviklingen i Europa på det markedspolitiske område, er noget meget afgørende. Men jeg vil gerne understrege, at jeg personlig ville være angst for at stå uden for EF, idet vi slet ingen indflydelse ville få på de beslutninger, andre i så fald ville træffe også for os. Kendsgerningen er, at EF eksisterer, vil vedblive at eksistere, og at EF vil blive udvidet. England har besluttet sig til medlemskab. Det er altså et andet EF end det, som eksisterer i dag, vi står over for at tilslutte os, et EF, hvor vi ved at vi vil møde genklang for mange af de politiske synspunkter, som er vore.

Jeg synes, det har været særdeles positivt for hele debatten, at vi så stærkt har gjort gældende, hvad vi står for politisk i forhold til fællesmarkedet, nemlig ønsket om at bibeholde det nordiske samarbejde — og det kan bibeholdes — og ønsket om at medvirke til at gøre fællesmarkedet så åbent som muligt over for dels østlandene og dels udviklingslandene. Jeg behøver ikke at minde om de bemærkninger herom, som statsministeren gjorde ved underskrivelsen i Bruxelles for ikke så forfærdelig længe siden. Det var afgørende synspunkter, som mødte genklang også i andre lande.

Det er naturligt, synes jeg, også i denne debat at se på: hvad er det egentlig, de enkelte mennesker i samfundet stiller af spørgsmål? Det er vigtigt for dem at få klarret: hvad betyder alt dette for min situation, hvad betyder det for det danske samfund? Man kunne også godt driste sig til at spørge, hvis man er samfundsengageret, og

det er vel egentlig de fleste: hvad betyder det for Europa, hvad betyder det for landene omkring os?

Jeg er overbevist om, at det er gennem et stadig bredere europæisk samarbejde, vi skal prøve at klare fremtidens problemer, et europæisk samarbejde, som ikke kun skal være løftestangen for os selv, men som gennem dets holdning til tidens vidtrækkende problemer kan være med til at tage de udfordringer op, som stadig klarere overskygger vor daglige problemkreds. Dette betyder for mig, at jeg går ind for de foreliggende lovforslag, og jeg er overbevist om, at befolkningen den 2. oktober, når den skal tage stilling, ikke vil tage stilling ud fra en viden om detaljerne, men ud fra en holdning til Europa, til fordel for Europa og dermed også for det danske samfund.

Robert Pedersen: Denne udenrigspolitiske debat har med usvigelig nøjagtighed fulgt et mønster, der har været for udenrigspolitiske debatter i folketinget siden 1945. Man har stort set kunnet nå til enighed, når det drejede sig om Danmarks forhold til verdensomspændende, globale organisationer. Der har været nogle modsætninger, når det drejede sig om vores forhold til enkelte andre lande, bilaterale aftaler, hvor vi f. eks. i spørgsmålene om Vietnam, Østtyskland og anerkendelse af Kina i sin tid har haft afvigende meninger, men uden at det har sat sig dybe spor. Der, hvor modsætningerne i salen har været stærkest, har været, når det drejede sig om Danmarks tilslutning til regionale organisationer, og her er det jo højst aparte at tænke på, hvilken holdning partierne har taget ud fra det idégrundlag, der er deres.

Til samtlige regionale aftaler har det konservative parti, som sidder til højre i salen, og som er udsprunget af nationaltænkning, sagt ja, hvorimod de mennesker, der tilhører såkaldte venstreorienterede partier, som synger „Internationale“ og taler om internationalt samarbejde og forbrødning over grænserne, i hvert evig eneste tilfælde har sagt nej og advaret os i salen, de midterste partier, mod at sige ja. Det var tilfældet, da spørgsmålet kom frem om OECD, som blot betød afvikling af handelsrestriktionerne, men hvor agitationen og anklagen lød mod ja-sigerne: her vil I underkaste Danmarks